

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

18 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Plenul Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, în următoarea componență:

Președinte: *Vladimir Timofti*,

Judecătorii: *Ion Guzun, Nadejda Toma, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Anatolie Țurcan, Elena Cobzac, Victor Boico, Ghenadie Plămădeală*,

competent să judece recursul în interesul legii, ce formează obiectul dosarului nr. 4-1ril-4/2021.

Ședința este prezidată de judecătorul Vladimir Timofti, președintele interimar al Curții Supreme de Justiție.

La ședință este prezent Adrian Mircos, procuror desemnat prin dispoziția Procurorului General interimar Dumitru Robu nr. 45/21 din 15 noiembrie 2021.

Plenul Colegiului penal a acceptat spre examinare recursul în interesul legii formulat de către Procurorul General al Republicii Moldova, privind unificarea practicii judiciare referitoare la interpretarea și aplicarea corespunzătoare a prevederilor art. 53¹ din Codul de procedură penală de către subiectul procesual a competențelor profesionale, și anume, de realizarea atribuțiilor de control ierarhic superior.

Președintele interimar al Curții Supreme de Justiție, constatând că nu mai există chestiuni prealabile sau excepții, a acordat cuvântul dlui Adrian Mircos, care a susținut recursul așa cum a fost formulat și motivat în scris și a solicitat admiterea acestuia.

Judecătorul Ion Guzun, unul dintre magistrații-raportori, desemnați pentru întocmirea raportului asupra recursului în interesul legii și elaborarea proiectului soluției propuse a fi dată recursului, a adus la cunoștința Plenului Colegiului penal faptul că cererea de recurs în interesul legii, înaintată de Procurorul General al Republicii Moldova, nu corespunde condițiilor de admisibilitate impuse de legea procesual-penală.

Președintele interimar al Curții Supreme de Justiție a declarat dezbaterile închise, iar Plenul Colegiului penal a rămas să se pronunțe asupra recursului în interesul legii.

A C O N S T A T A T:

1. Obiectul recursului în interesul legii.

Aplicarea neunitară a prevederilor art. 53¹ din Codul de procedură penală, la efectuarea controlului judiciar de către judecătorul de instrucție și instanța de recurs (*abilitată să examineze recursurile împotriva încheierilor adoptate conform prevederilor art. 313 din Codul de procedură penală*) sub aspectul competenții funcționale ale adjunctului Procurorului General în calitate de procuror ierarhic superior față de procurorii din procuraturile teritoriale.

2. Pozițiile susținute de instanțele judecătorești și remarcile autorului recursului în interesul legii în privința acestora.

Autorul recursului subliniază două poziții neunitare în jurisprudența națională, și anume:

2.1. În prima orientare a practicii judiciare, instanțele judecătorești au adoptat poziția potrivit căreia adjunctul Procurorului General, prin prisma prevederilor legale, nu are împuterniciri de anulare a ordonanței emise de un procuror dintr-o procuratură teritorială.

Această poziție este susținută prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 16 martie 2020, care ulterior a fost menținută de către instanța ierarhic superioară, fapt demonstrat prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 iulie 2020.

În argumentarea deciziei adoptate, instanța de control judiciar a reținut inter alia că ordonanța supusă contestării a fost emisă cu încălcarea competenței, or adjunctul Procurorului General, prin prisma prevederilor legale, nu avea împuterniciri de anulare a ordonanței emise de un procuror dintr-o procuratură teritorială.

În susținerea acestei poziții, instanța a reținut că „(...) în conformitate cu alin. 1 pct. 1) al art. 287 CPP al RM reluarea urmăririi penale după încetarea urmăririi penale, după scoaterea persoanei de sub urmărire și/sau după clasarea cauzei se dispune prin ordonanță de către procurorul ierarhic superior dacă se constată că decizia este afectată de un viciu fundamental. La caz, potrivit art. 13 al Legii nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, publicată în M.O. nr. 69-77 din 25.03.2016, ierarhia procesuală a procurorilor și atribuțiile procurorului ierarhic superior sunt stabilite de prevederile Codului de procedură penală. Drept urmare, conform art. 53¹ alin. (1) lit. a) și k) CPP al RM procurorul ierarhic superior pentru procurorii din procuratura teritorială este procurorul-șef al procuraturii teritoriale sau adjunctul acestuia, conform competențelor stabilite; pentru toți procurorii din cadrul sistemului Procuraturii - Procurorul General. Totodată, în temeiul alin. 2 al aceluiași

articol procurorul ierarhic superior, pe lângă atribuțiile prevăzute la art. 52 alin. 1, în cadrul urmăririi penale realizează următoarele atribuții pentru exercitarea controlului ierarhic: poate cere de la procurorii ierarhic inferiori, pentru control, dosare penale, documente, acte procedurale, materiale și alte date cu privire la infracțiunile săvârșite și la persoanele identificate în cauzele penale în care exercită controlul; anulează, total ori parțial, modifică sau completează, prin ordonanță motivată, în condițiile prezentului cod, actele procurorilor ierarhic-inferiori și ale ofițerilor de urmărire penală. În atare circumstanțe, se impune concluzia că adjunctul Procurorului General nu avea împuterniciri de anulare a ordonanței emisă de un procuror dintr-o procuratură teritorială, prin prisma prevederilor legale citate supra, care sunt norme imperative.”

2.2. În a doua orientare a practicii judiciare, instanțele judecătorești nu au identificat temeiuri legale pentru declararea nulității actului procesual contestat pe motivul încălcării competenței de către subiectul procesual emitent - adjunctul Procurorului General.

Astfel, a două ipoteză înaintată de către recurent este susținută prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 02 iunie 2020 (menținută prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2020), încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 30 mai 2019 (menținută prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 august 2019), încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 15 ianuarie 2019 (menținută prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2019).

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 02 iunie 2020 s-a decis că „(...) alegațiile petiționarului și a apărătorului, precum că ordonanța adjunctului Procurorului General din 30.09.2019 prin care s-a dispus anularea ordonanței procurorului V. Babenco din 25.10.2018 privind scoaterea de sub urmărire penală a lui I. Chirică și clasarea procesului penal, ar fi lezat drepturile petentului, se apreciază drept nefondate, de vreme ce în orice condiții, în vederea garantării stabilirii obiective a adevărului pe caz, verificarea legalității soluțiilor adoptate de către organul de urmărire penală și procuror în cadrul desfășurării acțiunilor de urmărire penală și adoptarea unor soluții procedurale, nu are drept scop învinuirea unei persoane de comiterea unei infracțiuni, ci verificarea corectitudinii și temeiniciei soluțiilor adoptate, care se prezumă a fi adoptată în baza unor probe cu privire la existența infracțiunii, la identificarea făptuitorului, pentru a se constata dacă este sau nu cazul să se transmită cauza penală în instanța de judecată în condițiile legii și pentru a se stabili răspunderea prevăzută de lege. În asemenea context, instanța de judecată relevă că alegațiile petiționarului cu referire la motivele chemate în ajutor privind anularea actelor procesuale sunt pur declarative, nefiind susținute de careva temeiuri de fapt și de drept, ca în final diversele versiuni privind

existența temeiurilor de nulitate să fie lipsite de claritate și fără a preciza prin ce anume organul de urmărire penală a admis încălcarea normelor procesuale(...)”.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 30 mai 2019, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată plângerea înaintată de avocatul Maxim Chișca în interesele petiționarilor P. Cemîrtan, P. Goreanu, Gr. Goreanu, cu privire la anularea ordonanței adjunctului Procurorului General Igor Popa din 17.04.2018, prin care a fost anulată ordonanța procurorului raionului Șoldănești Vladimir Ierhan din 02.10.2015 de încetare parțială a urmăririi penale în cauza penală nr. 2013470234 și scoaterea de sub urmărire penală a numiților P. Cemîrtan, P. Goreanu, Gr. Goreanu.

Instanța de control judiciar, în argumentarea soluției adoptate, *inter alia* a reținut că „(...) potrivit art.13 alin. (2) lit. b) din Legea cu privire la procuratură nr. 3/25.02.2016, procurorul ierarhic superior nemijlocit exercită următoarele atribuții: revocă, suspendă sau anulează actele emise de procurorul ierarhic inferior care contravin legii. Se reține că Procurorul General, iar în cazul din speță - adjunctul Procurorului General, în toate cazurile este procuror ierarhic superior în raport cu ceilalți procurori. (...) ordonanța adjunctului Procurorului General Igor Popa din 17.04.2018 de reluare a urmăririi penale a fost emisă ca urmare a exercitării atribuțiilor de control ierarhic legiferate la art. 53¹ alin. (2) lit. d) din Codul de procedură penală (...)”.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 15.01.2019, a fost respinsă ca neîntemeiată plângerea împotriva ordonanței adjunctului Procurorului General Igor Popa din 26.04.2017 privind anularea ordonanței adjunctului interimar al procurorului-șef în Procuratura raionului Briceni I. Fencovschi din 22.03.2017 de scoatere a lui A. Bescorovanii de sub urmărire penală și clasarea cauzei penale nr. 2015070561.

În motivarea deciziei prin care a fost menținută încheierea indicată mai sus, instanța de recurs a făcut referire la prevederile legale privind competența subiectului procesual, și anume Legea cu privire la procuratură, art. 52, 53¹ din Codul de procedură penală, astfel constatând legalitatea actelor contestate (pct. 67-72 din decizia instanței de recurs).

3. Titularul recursului a optat pentru cea de-a doua orientare jurisprudențială.

În susținerea acestei din urmă soluții, recurentul a indicat următoarele:

Raționamentele instanțelor de judecată precum că adjunctul Procurorului General nu avea împuterniciri de anulare a ordonanței emise de un procuror dintr-o procuratură teritorială, sunt concluzii derivate dintr-o interpretare restrictivă și eronată a Legii în sfera competenței privind ierarhia procesuală a adjunctilor Procurorului General, în condițiile lipsei, de fapt, a deficiențelor și neclarităților în

normele legislative ce reglementează de competența funcțională a procurorului ierarhic superior (*în speță, adjunctul Procurorului General*).

În acest context, titularul recursului a opinat asupra faptului că normele legii procesual-penale ce reglementează atribuțiile și competențele procurorului ierarhic superior, precum și instituie principiul subordonării ierarhice procesuale în raporturile procurorilor, sunt suficient de clare și previzibile.

Totodată, titularul recursului a considerat că instanțele de judecată, în prima orientare jurisprudențială, au oferit o interpretare defectuoasă, izolată și scoasă din context prevederilor lit. a), k) alin. (1) art. 53¹ din Codul de procedură penală, în raport cu întreg conținutul acestui articol, neglijând principiile de interpretare sistemică și logică ale normelor de drept, or, analiza dispozițiilor art. 6 pct. 37¹) și art. 53¹ din Codul de procedură penală relevă reglementări clare privind principiul subordonării ierarhice procesuale a procurorilor, precum și privind competențele funcționale ale adjunctului Procurorului General în calitate de procuror ierarhic superior față de procurorii din procuraturile teritoriale.

Recurentul a invocat că poziția Procuraturii Generale a Republicii Moldova a derivat din practica deja formată în activitatea procesuală a procurorului ierarhic superior (*în speță, adjunctul Procurorului General*), aplicată în cadrul etapei prejudiciară a procesului penal, fiind pertinentă pe parcursul existenței reglementărilor legale cu referire la instituția procesuală a controlului ierarhic și ierarhiei procesuale. În contextul dat, titularul recursului a menționat că prin controlul exercitat de către procurorul ierarhic superior se realizează un examen intern al actelor procurorilor, sub aspectul legalității acestora, iar instanța de judecată, la rândul său, este competentă de a exercita un control de legalitate în privința rezultatelor controlului ierarhic.

Suplimentar, titularul recursului a relevat faptul că controlul judiciar în privința rezultatelor verificării ierarhice realizate de subiectul procesual relevant spețelor - adjunctul Procurorului General, în privința actelor procurorilor din cadrul procuraturilor teritoriale, de asemenea, a dezvoltat, printr-un șir de hotărâri irevocabile, o practică judiciară constantă - care este urmată și aplicată în continuare în activitatea procurorilor ce țin de ierarhia procesuală la exercitarea controlului ierarhic.

Recurentul a menționat că o exigență a principiului securității juridice o reprezintă interpretarea unitară a legii, iar acest element pune rolul instanțelor judecătorești în prim plan. În acest context, titularul recursului a relevat că principiul securității juridice presupune ca soluțiile juridice să rămână relativ stabile, iar atunci când în spețele care conțin situații de fapt similare și în care sunt aplicabile aceleași dispoziții legale se adoptă hotărâri judecătorești diferite, chiar opuse, există o situație de jurisprudență neunitară, fapt ce afectează în mod considerabil securitatea juridică a relațiilor sociale în statul de drept.

În opinia titularului recursului, o atare situație relevă o problemă esențială de drept și o sursă de formare a unei practici vicioase și neuniforme de soluționare de către instanțele de judecată a chestiunii cu privire la competența procurorului ierarhic în cadrul procedurii prejudiciară a procesului penal.

În contextul respectiv, recurentul a conchis că în condițiile aplicării de către judecătorul de instrucție și instanța de recurs a dublelor standarde, s-a creat o practică neuniformă și respectiv, incorectă și contrară legii, de interpretare și aplicare a prevederilor procesual-penale la compartimentul examinării chestiunii cu privire la competențele funcționale ale adjunctului Procurorului General în calitate de procuror ierarhic superior față de procurorii din procuraturile teritoriale în cadrul procesului penal.

4. Solicitarea formulată în cererea de recurs în interesul legii.

În cererea de recurs în interesul legii, Procurorul General al Republicii Moldova a solicitat:

- 1. Admiterea recursului în interesul legii.*
- 2. Constatarea faptului că problema de drept abordată a fost soluționată în mod diferit de către instanțele judecătorești prin hotărâri irevocabile.*
- 3. Pronunțarea unei decizii prin care să fie stabilit modul unitar de interpretare și aplicare a dispozițiilor legale.*

5. Jurisprudența relevantă a Curții Constituționale.

În acest sens, recurentul a menționat două decizii a Curții Constituționale, și anume, decizia nr. 12 din 09.02.2018, de inadmisibilitate a sesizării privind excepția de neconstituționalitate a articolului 53¹ alin. (2) lit. d) din Codul de procedură penală (*atribuțiile procurorului ierarhic superior la exercitarea controlului ierarhic*) și în decizia nr. 30 din 29.03.2018, de inadmisibilitate a sesizării privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Codul de procedură penală și din Legea cu privire la Procuratură (*independența procesuală a procurorilor*).

6. Jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului.

Titularul invocă ca fiind relevantă problemei abordate cauza *Del Rio Prada v. Spania* (*hotărârea Marii Camere din 21.10.2013, cererea nr. 42750/09, §92 și §93*), prin care Curtea de la Strasbourg a reținut sub aspectul principiului aplicabilității generale a legii că formularea acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Una dintre tehnicile-tip de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. Astfel, numeroase legi folosesc, prin forța

lucrurilor, formule mai mult sau mai puțin vagi, a căror interpretare și aplicare depind de practică. Oricât de clar ar fi redactată o normă juridică, în orice sistem de drept, există un element inevitabil de interpretare judiciară, inclusiv într-o normă de drept penal. Din nou, deși certitudinea este extrem de dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă. Rolul decizional conferit instanțelor urmărește tocmai înlăturarea dubiilor care persistă cu ocazia interpretării normelor.

7. Legislația pertinentă.

Legea nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură

Articolul 13. Ierarhia procesuală a procurorilor

(1) Ierarhia procesuală a procurorilor și atribuțiile procurorului ierarhic superior sânt stabilite de prevederile Codului de procedură penală.

Codul de procedură penală al Republicii Moldova

Articolul 6. Termeni și expresii utilizate în prezentul cod

37) **procuror** - persoană oficială numită, în modul stabilit de lege, pentru a conduce sau a exercita urmărirea penală și a reprezenta în judecată învinuirea în numele statului;

37¹) **procuror ierarhic superior** - procurorul-șef al procuraturii teritoriale, adjunctul (adjuncții) procurorului-șef al procuraturii teritoriale, procurorul-șef al procuraturii specializate, adjunctul (adjuncții) procurorului-șef al procuraturii specializate, procurorii-șefi ai subdiviziunilor Procuraturii Generale, adjuncții Procurorului General, Procurorul General, conform ierarhiei stabilite de prezentul cod.

Articolul 51. Procurorul

(1) Procurorul este persoana care, în limitele competenței sale, exercită sau, după caz, conduce în numele statului urmărirea penală, reprezintă învinuirea în instanță, exercită sau, după caz, conduce și alte atribuții prevăzute de prezentul cod. Procurorul care participă la judecarea cauzei penale are funcție de acuzator de stat.

(2) Procurorul este în drept să pornească o acțiune civilă împotriva învinuitului, inculpatului sau a persoanei care poartă răspundere materială pentru fapta învinuitului, inculpatului:

1) în interesul persoanei vătămate care se află în stare de imposibilitate sau de dependență față de învinuit, inculpat ori din alte motive nu-și poate realiza singură dreptul de a porni acțiune civilă;

2) în interesul statului.

(3) La exercitarea atribuțiilor sale în procesul penal, procurorul este independent și se supune numai legii. El, de asemenea, execută indicațiile scrise ale procurorului ierarhic superior privind înlăturarea încălcărilor de lege și omisiunilor admise la efectuarea și/sau la conducerea urmăririi penale.

(3¹) Indicațiile date de procurorul ierarhic superior pot fi contestate de procuror la Procurorul General și adjuncții lui. Procurorul General și adjuncții lui decid asupra contestării, prin ordonanță motivată, în termen de cel mult 15 zile.

(4) În cursul judecării cauzei, procurorul reprezintă învinuirea în numele statului și prezintă în ședința de judecată probele acumulate de organul de urmărire penală.

(5) Procurorul este în drept să declare apel sau recurs împotriva hotărârilor judecătorești pe care el le consideră ilegale sau neîntemeiate.

(6) Procurorul General și adjuncții lui sunt în drept să atace pe căi extraordinare de atac hotărârile judecătorești rămase definitive pe care le consideră ilegale sau neîntemeiate.

(7) În faza executării hotărârilor judecătorești, procurorul exercită atribuțiile prevăzute de prezentul cod.

Articolul 53¹. Procurorul ierarhic superior

(1) Procuror ierarhic superior este:

(a) pentru procurorii din procuratura teritorială - procurorul-șef al procuraturii teritoriale sau adjunctul acestuia, conform competențelor stabilite;

(b) pentru procurorii din procuratura specializată - procurorul-șef al procuraturii specializate sau adjunctul acestuia, conform competențelor stabilite;

(c) pentru procurorii-șefi adjuncți ai procuraturilor teritoriale - procurorul-șef al procuraturii teritoriale;

(d) pentru procurorii-șefi adjuncți ai procuraturilor specializate — procurorul-șef al procuraturii specializate;

(e) pentru procurorii-șefi ai procuraturilor teritoriale, inclusiv pentru procurorul-șef al Procuraturii unității teritoriale autonome Găgăuzia - procurorii-șefi ai subdiviziunilor Procuraturii Generale, conform competențelor stabilite;

(f) pentru procurorii-șefi ai procuraturilor specializate - Procurorul General sau adjuncții săi, conform competențelor stabilite;

(g) pentru procurorii din cadrul subdiviziunilor Procuraturii Generale - procurorii-șefi ai subdiviziunilor Procuraturii Generale;

(h) pentru adjuncții procurorilor-șefi ai subdiviziunilor Procuraturii Generale — procurorii-șefi ai subdiviziunilor Procuraturii Generale;

(i) pentru procurorii-șefi ai subdiviziunilor Procuraturii Generale - Procurorul General sau adjuncții săi, conform competențelor stabilite;

(j) pentru adjuncții Procurorului General - Procurorul General;

(k) pentru toți procurorii din cadrul sistemului Procuraturii - Procurorul General.

(2) Procurorul ierarhic superior, pe lângă atribuțiile prevăzute la art. 52 alin. (1), în cadrul urmăririi penale realizează următoarele atribuții pentru exercitarea controlului ierarhic:

(a) poate cere de la procurorii ierarhic inferiori, pentru control, dosare penale, documente, acte procedurale, materiale și alte date cu privire la infracțiunile săvârșite și la persoanele identificate în cauzele penale în care exercită controlul;

(b) retrace, prin ordonanță motivată, în cazurile prevăzute la alin. (3), materialele și cauzele penale repartizate și le transmite altui procuror pentru examinare;

(c) decide, în termen de cel mult 15 zile, prin ordonanță motivată, asupra contestației depuse de ofițerul de urmărire penală împotriva indicațiilor scrise ale procurorului;

(d) anulează, total ori parțial, modifică sau completează, prin ordonanță motivată, în condițiile prezentului cod, actele procurorilor ierarhic inferiori și ale ofițerilor de urmărire penală;

(e) soluționează, prin ordonanță motivată, abținerile și recuzările procurorilor ierarhic inferiori;

(f) examinează plângerile depuse împotriva actelor și acțiunilor procurorilor ierarhic inferiori;

(g) asigură repartizarea către procurori a sesizărilor pentru examinare sau a cauzelor penale pentru exercitarea ori, după caz, pentru conducerea urmăririi penale;

(h) reține materialele, cauzele penale pentru exercitarea urmăririi penale în mod personal sau pentru conducerea urmăririi penale, adoptând o ordonanță motivată în acest sens;

(i) retrage, prin ordonanță motivată, cauzele penale de la un organ de urmărire penală, dacă acesta nu este competent să efectueze urmărirea penală, și le transmite altui organ de urmărire penală, conform competenței;

(j) restituie, cu indicațiile sale scrise, dosarele penale procurorilor ierarhic inferiori;

(k) exercită alte atribuții prevăzute de lege.

8. Aprecierea și soluția propusă de judecătorii raportori a fi dată recursului în interesul legii.

Judecătorii-raportori au opinat asupra faptului că recursul în interesul legii, declarat de Procurorul General al Republicii Moldova, nu întrunește condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 465² din Codul de procedură penală, motiv din care au pledat pentru respingerea recursului declarat, ca inadmisibil.

9. Judecând recursul în interesul legii, Plenul Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Din interpretarea sistematică a dispozițiilor art. 465¹ și 465² din Codul de procedură penală, aplicabile în materia recursului în interesul legii, rezultă că pentru a se apela la un asemenea mecanism de unificare a practicii judiciare trebuie îndeplinite mai multe condiții de admisibilitate.

Promovarea recursului în interesul legii se realizează de către unul dintre titularii prevăzuți în mod expres de art. 465¹ alin. (2) din Codul de procedură penală, cerință ce este îndeplinită în cauză, având în vedere că instanță supremă a fost sesizată de către Procurorul General al Republicii Moldova.

Cererea, așa cum arată art. 465¹ alin. (3) din Codul de procedură penală, trebuie să cuprindă anumite elemente de conținut, respectiv enunțarea soluțiilor diferite date problemei de drept și motivarea acestora, jurisprudența Curții Constituționale, a Curții Europene a Drepturilor Omului, opiniile relevante din doctrină, precum și soluția ce se propune a fi pronunțată în recursul în interesul legii, aspecte care nu se regăsesc în cuprinsul prezentei sesizări.

Astfel, Plenul Colegiului penal atrage atenția asupra încheierilor prezentate de către titularul recursului în interesul legii din care nu rezultă că problema de drept ce formează obiectul judecății a fost soluționată diferit de instanțele judecătorești investite cu soluționarea cauzei în ultima instanță.

Or, prima orientare jurisprudențială expusă în recursul în interesul legii de către autor prin care instanțele judecătorești au adoptat soluția potrivit căreia adjunctul Procurorului General, prin prisma prevederilor legale, nu are împuterniciri de anulare

a ordonanței emise de un procuror dintr-o procuratură teritorială, este susținută doar de o singură încheiere, care ulterior a fost menținută de instanța de recurs (*încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 16 martie 2020, decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 iulie 2020*).

În aceste circumstanțe, Plenul Colegiului penal opinează asupra faptului că hotărârile judecătorești nominalizate, luând în considerație că au fost adoptate în procedura examinării unei plângeri și, respectiv, a unui recurs, într-o cauză unică ce vizează aceeași persoană, sunt insuficiente pentru constatarea existenței unei interpretări și aplicări neunitare a legii de procedură penală, ce ar impune necesitatea admiterii recursului declarat în cauză, și respectiv, fiind pripită afirmarea faptului că hotărârile judecătorești nominalizate denotă formarea unei orientări jurisprudențiale distincte.

În continuare, Plenul Colegiului penal remarcă că a doua orientare jurisprudențială expusă în recursul în interesul legii de către autor este susținută de hotărâri ale instanțelor care nu au tangență cu problema abordată în respectiva cauză.

În acest sens, Plenul Colegiului penal analizând încheierile Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 02 iunie 2020 (*menținută prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2020*), din 30 mai 2019 (*menținută prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 august 2019*), și încheierea din 15 ianuarie 2019 (*menținută prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2019*), conchide că nu sunt opozabile obiectului judecății din motiv că acestea soluționează chestiuni ce nu țin de interpretarea și aplicarea corespunzătoare a prevederilor art. 53¹ din Codul de procedură penală de către subiectul procesual a competențelor profesionale, și anume, de realizarea atribuțiilor de control ierarhic superior.

Or, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 02 iunie 2020, menținută prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2020, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată plângerea petiționarului Igor Chirică precum și a apărătorului Igor Șcheau, instanța menționând în acest sens că motivele invocate de către petiționari sunt declarative și subiective, mai mult, petiționarii atacă răspunsul procurorului din 04 noiembrie 2019 prin care plângerea petiționarului Igor Chirică împotriva ordonanței procurorului din 30 septembrie 2019 fost expediată pentru examinare după competență procurorului-șef. Subsecvent, în partea descriptivă a încheierii se indică că potrivit prevederilor alin. (1) și (2) al art. 313 din Codul de procedură penală anularea unui răspuns nu este prevăzută de lege ca fiind admisibil de a fi anulat.

De asemenea, Plenul Colegiului penal remarcă că nici încheierea din 30 mai 2019 nu abordează problema de drept pretins a fi obiectul judecății al respectivului recurs în interesul legii, or, prin soluția adoptată, instanța s-a expus asupra principiului

non bis in idem (nimeni nu poate fi judecat sau pedepsit de două ori pentru a aceeași faptă) și nu asupra controlului ierarhic superior.

Iar, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău prin decizia din 13 august 2019, menține încheierea și respinge recursul ca fiind declarat peste termen.

O ultimă încheiere prezentată de către recurent în susținerea celei de a doua orientare jurisdicțională este încheierea Judecătoreiei Chișinău, sediul Ciocana din 15 ianuarie 2019, menținută prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2019, care în mod similar încheierii din 30 mai 2019, ține de reluarea urmăririi penale, și anume, sub aspectul prevederilor art. 287 din Codul de procedură penală *„Reluarea urmăririi penale după încetarea urmăririi penale, după scoaterea persoanei de sub urmărire și/sau după clasarea cauzei se dispune prin ordonanță de către procurorul ierarhic superior dacă se constată că: 1) decizia este afectată de un viciu fundamental; 2) apar fapte noi sau recent descoperite, care existau la data adoptării ordonanței de încetare a urmăririi penale, de scoatere a persoanei de sub urmărire și/sau de clasare a cauzei, dar despre care nu avea cunoștință organul de urmărire penală și care sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată”*.

Plenul Colegiului penal ținând cont de prevederile stipulate la alin. (4) al art. 465¹ din Codul de procedură penală, reamintește că o condiție importantă pentru promovarea recursului în interesul legii și care cade sub incidența sancțiunii respingerii ca inadmisibil, este ca cererea de recurs în interesul legii să fie însoțită de copii ale hotărârilor judecătorești irevocabile din care rezultă că problemele de drept care formează obiectul judecății au fost soluționate în mod diferit de instanțele judecătorești investite cu soluționarea cauzei în ultimă instanță.

Raportând această din urmă cerință la datele concrete ale cauzei, Plenul Colegiului penal constată că ea nu este îndeplinită.

Mai mult decât atât, potrivit dispozițiilor alin. (3) al art. 465¹ din Codul de procedură penală, se stabilește că cererea de recurs în interesul legii trebuie să cuprindă jurisprudența relevantă a Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului.

Așadar, analizând deciziile de inadmisibilitate a sesizării nr. 6g/2018 și a sesizării nr. 30g/2018 ale Curții Constituționale din 09 februarie 2019 și 29 martie 2018, la care a făcut referire titularul recursului în interesul legii, Plenul Colegiului penal conchide că acestea nu sunt relevante problemei de drept abordate de către recurent, deoarece Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra constituționalității prevederilor art. 53¹ alin. (2) lit. d) din Codul de procedură penală *„Anulează, total ori parțial, modifică sau completează, prin ordonanța motivată, în condițiile prezentului cod, actele procurorilor ierarhic inferiori și ale ofițerilor de urmărire penală”*. Or, aceste constatări nu vizează atribuțiile adjunctului Procurorului General care acționează în calitate de procuror ierarhic superior, și de fapt nu conțin concluzii

concrete, relevante și aplicabile în privința problemei de drept, obiect al recursului în interesul legii declarat.

Având în vedere argumentele expuse, se constată că nu sunt îndeplinite toate condițiile de admisibilitate reglementate de norma procesual penală în materia recursului în interesul legii, care în temeiul art. 465¹ și 465², raportat la dispozițiile art. 465³ din Codul de procedură penală, Plenul Colegiului penal va respinge ca inadmisibil recursul în interesul legii declarat de către Procurorul General.

10. În conformitate cu art. 30 alin. (8), 465³ – 465⁴ din Codul de procedură penală, Plenul Colegiului penal

D E C I D E:

Se respinge, ca inadmisibil, recursul în interesul legii declarat de către Procurorul General al Republicii Moldova, privind unificarea practicii judiciare referitoare la interpretarea și aplicarea prevederilor art. 53¹ din Codul de procedură penală sub aspectul competenței funcționale ale adjunctului Procurorului General în calitate de procuror ierarhic superior față de procurorii din procuraturile teritoriale.

Decizia pronunțată integral la 25 noiembrie 2021.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecătorii

Ion Guzun

Nadejda Toma

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac

Victor Boico

Ghenadie Plămădeală